

Juridiska fakultetskansliet

Finansdepartementet

Remiss av delbetänkandet Skatteincitament för juridiska personers gåvor till ideell verksamhet (SOU 2024:90)

Utredningens uppdrag har haft två delar: att kartlägga juridiska personers gåvor till ideell verksamhet och utforma ett förslag till skatteincitament för juridiska personers gåvor i syfte att öka juridiska personers givande. Utgångspunkten är att ett ökat skatteincitament för gåvor till ideell verksamhet kan få positiva effekter för samhällsnyttan. Utredningens kartläggning visar att en stor del av ideella organisationers intäkter kommer från gåvor och bidrag. Det går dock inte att fastställa hur många av Sveriges cirka 1,8 miljoner företag som lämnar gåvor till ideell verksamhet. Enligt utredningen bedöms flertalet företag inte ge gåvor till ideell verksamhet. Även om alltså mycket tyder på att företagens gåvor till allmännyttig verksamhet är relativt blygsamma, finns ett växande samhällsengagemang bland företag som yttrar sig på många olika sätt.

I direktiven till utredningen framgår att ett skatteincitament i den mån det är lämpligt ska bygga på det befintliga systemet som gäller för fysiska personer, som innebär att Skatteverket godkänner gåvomottagare.

Vägledande för utredningen har varit att utforma ett förslag som är enkelt och tydligt. Juridiska fakultetsnämnden vid Stockholms universitet anser att utredningens ambition i den delen är mycket vällovligt. Utredningen har även enligt fakultetsnämnden lyckats med att ta fram ett enkelt och förutsebart system.

Utredningen har vidare gjort avvägningar vad gäller vilka juridiska personer som ska omfattas av förslaget samt om sådana avgränsningar kan vara lämpliga bl.a. med hänsyn till statsstödsreglerna. Fakultetsnämnden anser att utredningen i den delen arbetat konstruktivt utifrån de rättsliga begränsningar som finns bl.a. till följd av europarätten.

Utredningens andra förslag avser ett undantag från beskattning av någon som direkt eller indirekt äger en andel i den juridiska personen, eller, i fråga om ideella föreningar någon som är medlem i föreningen när den juridiska personen ger en gåva som medges skattereduktion.

Juridiska fakultetsnämnden

Fakultetsnämnden anser att det andra förslaget är helt nödvändigt eftersom praxis vad gäller fåmansföretag innebär att gåvor från den juridiska personen anses utgöra förtäckt lön eller förtäckt utdelning till fåmansföretagets ägare. Eftersom något värde i realiteten inte går till ägaren måste denne erlagga skatten med andra medel, vilket innebär ett kraftigt negativt incitament. Även detta förslag kan enligt fakultetsnämnden anses tydligt och förutsebart vilket är mycket bra.

Utredningen gör ett förtjänstfullt arbete med att analysera gällande rätt, bl.a. vad gäller den mycket restriktiva praxis som föreligger vad gäller juridiska personers sponsring. Den omständigheten att sponsringen är ägnad att förbättra sponsorns goodwill och därigenom är kommersiellt motiverad, spelar sällan någon roll och således behåller sponsringen sin karaktär av gåva och är inte skattemässigt avdragsgill. Detta är mycket negativt för dagens företag, som är beroende av ett gott anseende hos arbetstagare, investerare, kunder och leverantörer.

Frågan om sponsring m.m. ska utredningen enligt tilläggsdirektiv Fi 2023:07 fortsätta att arbeta med. Utredningen ska lämna ett förslag i slutbetänkandet.

Fakultetsnämnden anser det mycket positivt att regeringen utfärdat detta tilläggsdirektiv. I den akademiska debatten har under lång tid framförts kritik mot gällande rätt avseende avdragsrätten för sponsring, se sammanställning av debatten Roger Persson Österman "Förslag på regel för avdragsrätt i inkomstslaget näringsverksamhet för utgifter av betydelse för ett företags allmänna anseende (goodwill och varumärkesbyggande)", Svensk Skattetidning 2025 s 35 ff.

Fakultetsnämnden kan i sak ansluta sig till utredningens experters (Charlotte Rydh, Giva Sverige, och Lena Hörnblad, Svensk Insamlingskontroll) särskilda yttrande som kortfattat går ut på att utredningens förslag är för snävt. Fakultetsnämnden anser dock att den frågan, som är viktig, lämpligen kan utredas vidare inom ramen för tilläggsuppdraget om avdrag för sponsring.

Fakultetsnämnden tillstyrker delbetänkandets välavvägda förslag.

Remissvaret har på fakultetsnämndens uppdrag beslutats av dekanus, professor Jane Reichel. Yttrandet har beretts av professor Roger Persson Österman. Föredragande har varit utredare Karolina Alveryd. Yttrandet har expedierats av Juridiska fakultetskansliet.

Jane Reichel

Karolina Alveryd